

Uppgifter B

Textpaket

Litteracitet

1

Steg 2

3

Elever som läser och skriver

Innehåll

Inledning	3
------------------------	----------

Textpaket 1

Lejonet och räven.....	5
En karta över en ö.....	7
Skorpionen	9

Textpaket 2

Skorpionen	12
Den giriga mannen.....	14
Potatischips	16

Textpaket 3

Skorpionen	19
Potatischips	21
Sömn.....	23
Mjölk	25
Världens städer	27

Litteratur- och bildförteckning	29
--	-----------

Inledning

Detta häfte innehåller underlag för *Uppgifter B – Textpaket*. Uppgifterna använder du tillsammans med *Samtals- och dokumentationsunderlag B* och *Bedömningsunderlag för Uppgifter B*.

Instruktionerna för hur du genomför uppgifterna finns i *Samtals- och dokumentationsunderlag B*.

Dokumentera elevens svar på uppgifterna i bedömningsunderlagen. Var uppmärksam på att svarsrutorna för ”Ja” och ”Nej” kommer i en annan ordning på elevens svarsblad när språket har läsriktningen höger-vänster.

Varje uppgift består av två blad – en text och elevens svarsblad med läsförståelsefrågor. Information om hur du väljer uppgifter till eleven finns i lärarhandledningen (se s. 6–7). Skriv ut uppgifterna i färg och enkelsidigt så att eleven kan se texten och frågorna samtidigt.

Se gärna tolken kopior av uppgifterna du har valt, både på svenska och på elevens språk.

Om översättningen

Översättningen använder det enligt lag (2003) nationella standard- och undervisningsspråket i Rumänien. Rumänska är också enligt lag (2013) nationellt språk i Moldavien och regionalt språk i regionen Vojvodina (2009) i Serbien, samt regionalt undervisningsspråk i delar av Ungern. Det finns få dialektala skillnader i språket, så användare av rumänska från alla dessa områden bör kunna läsa och förstå kartläggningsmaterialet.

Anpassning av uppgifter för elever med funktionsnedsättning

Om du läser upp eller spelar in uppgifter för elever med svår synnedsättning behöver du anpassa uppgifter som innehåller bilder eller figurer. Kontakta en speciallärare eller specialpedagog om det behövs.

Textpaket 1

- Text 1. Lejonet och räven. Beskriv innehållet i bilden.
- Text 2. En karta över en ö. Uppgiften stryks.
- Text 3. Skorpionen. Beskriv skorpionen i bilden. (Ingår även i textpaket 2 och 3)

Textpaket 2

- Text 3. Potatischips. Använd riktiga potatischips. (Ingår även i textpaket 3)

Textpaket 3

- Text 3. Sömn. Figuren kan strykas. Frågorna 3 och 4 som bygger på information i figuren stryks.
- Text 5. Världens städer. Diagrammet kan strykas. Frågorna 2 och 4 som bygger på information i diagrammet stryks.

Läs mer i *Anpassning för elever med funktionsnedsättning*.

Textpaket 1

Leul și vulpea

Leul stătea în vizuina lui.

Stătea acolo zi și noapte și scotea răgete obosite

– Este bolnav, spuneau celelalte animale și le era milă de el.

Și așa au început să intre cu mici cadouri în vizuina lui.

Dar vulpea nu intră.

Leul o întreabă cu voce blândă:

– Prietenă, tu de ce nu intri? Toți ceilalți au fost deja aici.

– Am vrut să intru, a spus vulpea, dar am văzut urmele și m-am speriat. Toate urmele duceau la vizuina ta dar nicio urmă nu se mai întorcea. De aceea este mai bine să stau afară.

Întrebări pentru textul „Leul și vulpea”

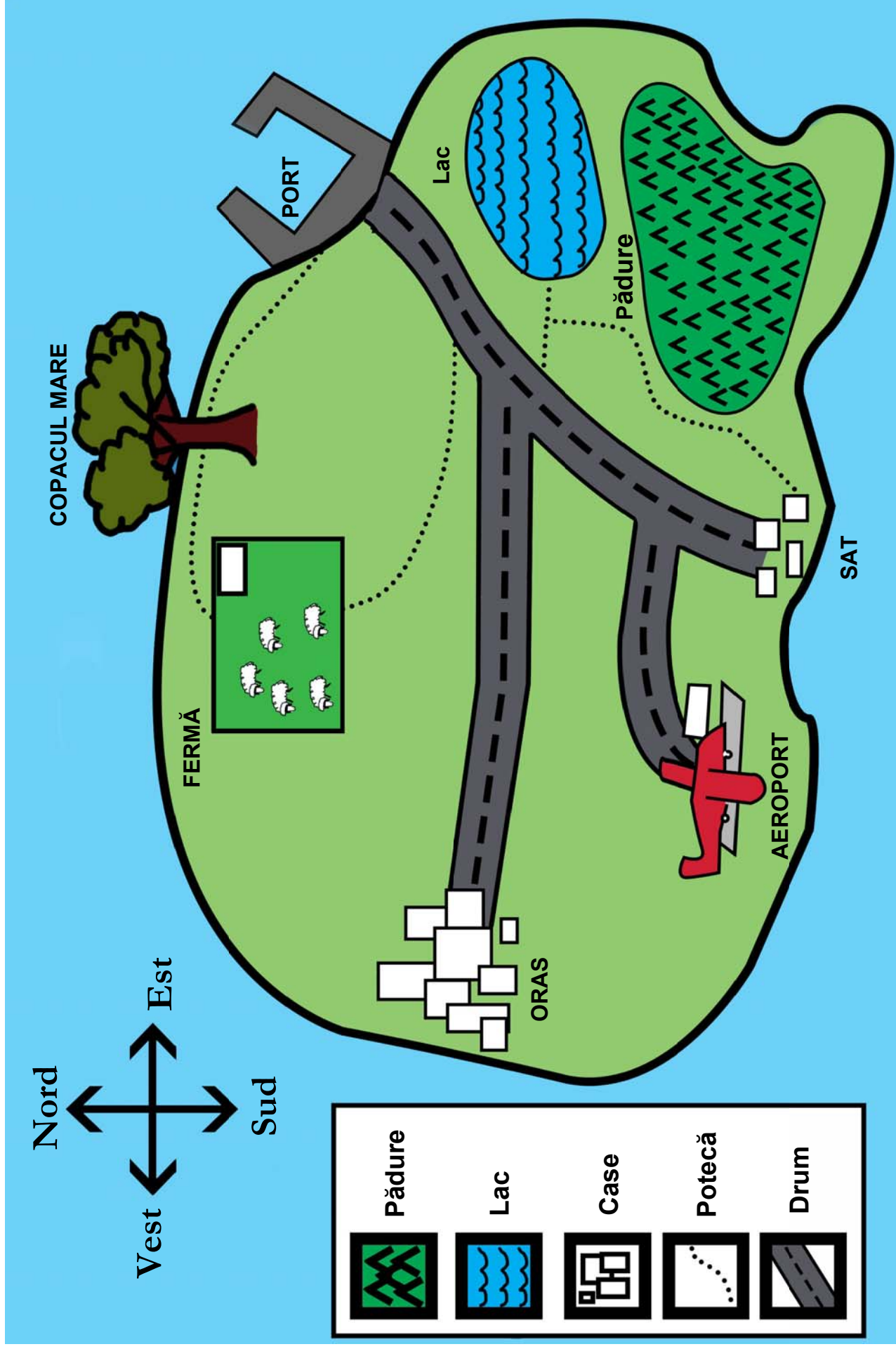
Răspunde Da sau Nu la următoarele întrebări despre text.

	Da	Nu
1. A stat leul în vizuina lui tot timpul?	☐	☐
2. A intrat vulpea la leu?	☐	☐
3. I-a dat vulpea cadouri leului?	☐	☐
4. Le-a mâncat leul pe celelalte animale?	☐	☐

Răspunde oral la următoarele întrebări.

5. Poți povesti, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?
6. Tu crezi că leul era bolnav? Poți explica de ce gândești așa?
7. A fost vulpea mai înțeleaptă decât celelalte animale? Poți explica de ce gândești așa?
8. Crezi că putem trage vreo învățătură din această poveste? Poți explica de ce gândești așa?

Harta unei insule

Întrebări pentru textul „Harta unei insule”

**Pune o cruciuliță în pătrățelul răspunsului pe care îl consideri corect.
Ai voie să pui numai o cruciuliță.**

1. Care dintre aceste locuri se află cel mai aproape de port?

- A ☐ Orașul
B ☐ Lacul
C ☐ Ferma

2. Care dintre aceste locuri se află la nord de oraș?

- A ☐ Aeroportul
B ☐ Pădurea
C ☐ Ferma

3. Dacă mergi din oraș spre lac, în ce direcție vei merge?

- A ☐ Nord
B ☐ Vest
C ☐ Est

4. Închipuie-ți că faci o plimbare pe insulă. Urmează instrucțiunile.

1. Începe în sat.
2. Urmează drumul spre port.
3. Ia-o la stânga la a doua intersecție.
4. Continuă până când drumul se sfârșește.
5. Unde te afli acum?

- A ☐ La fermă
B ☐ În oraș
C ☐ În port

Scorpionul – un păianjen cu glandă veninoasă

Nu este o idee deloc bună să-ți bagi degetele în găurile mici din pereții de piatră sau printre pietrele din ținuturile calde. Trebuie de asemenea să-ți scuturi pantofii dacă nu i-ai încălțat de o vreme. S-ar putea ca între timp pantofii să fi primit oaspeți. Asta pentru că scorpionilor nu le place lumina și de aceea stau ascunși ziua în găuri și în locuri întunecoase. Scorpionii trăiesc în țările calde din întreaga lume dar rareori pot fi observați.

Înțeapă mortal victima

Scorpionii pot fi foarte otrăvitori, chiar dacă multe specii nu sunt mortale pentru oameni. Depinzând de specie, scorpionii pot să măsoare între unu și douăzeci de centimetri în lungime, și au cu toții un ac veninos la capătul cozii. Când un scorpion își ucide prada, își ridică coada deasupra spatelui și înțeapă victima pe care o ține imobilizată cu cleștii. Un scorpion speriat se învârteste rapid în jurul cozii pentru a avea întotdeauna acul îndreptat către dușman.

Scorpionul vânează în timpul nopții păianjeni mari și insecte mici. Acesta se orientează cu cleștii, își apucă prada și o omoară cu acul veninos.

Scorpionul

Întrebări pentru textul „Scorpionul”

Răspunde Da sau Nu la următoarele întrebări legate de text

	Da	Nu
1. Scorpionilor le place întunericul?	☐	☐
2. Pot <i>toți</i> scorpionii să omoare oameni?	☐	☐
3. Sunt <i>toți</i> scorpionii la fel de mari?	☐	☐
4. Scorpionii își prind prada cu cleștii?	☐	☐

Răspunde oral la următoarele întrebări

- Poți explica, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?
- În textul despre scorpion scrie că trebuie să-ți scuturi pantofii. De ce crezi că trebuie să faci lucrul acesta? Poți explica de ce gândești așa?

Textpaket 2

Scorpionul – un păianjen cu glandă veninoasă

Nu este o idee deloc bună să-ți bagi degetele în găurile mici din pereții de piatră sau printre pietrele din ținuturile calde. Trebuie de asemenea să-ți scuturi pantofii dacă nu i-ai încălțat de o vreme. S-ar putea ca între timp pantofii să fi primit oaspeți. Asta pentru că scorpionilor nu le place lumina și de aceea stau ascunși ziua în găuri și în locuri întunecoase. Scorpionii trăiesc în țările calde din întreaga lume dar rareori pot fi observați.

Înțeapă mortal victima

Scorpionii pot fi foarte otrăvitori, chiar dacă multe specii nu sunt mortale pentru oameni. Depinzând de specie, scorpionii pot să măsoare între unu și douăzeci de centimetri în lungime, și au cu toții un ac veninos la capătul cozii. Când un scorpion își ucide prada, își ridică coada deasupra spatelui și înțeapă victima pe care o ține imobilizată cu cleștii. Un scorpion speriat se învârteste rapid în jurul cozii pentru a avea întotdeauna acul îndreptat către dușman.

Scorpionul vânează în timpul nopții păianjeni mari și insecte mici. Acesta se orientează cu cleștii, își apucă prada și o omoară cu acul veninos.

Scorpionul

Întrebări pentru textul „Scorpionul”

Răspunde Da sau Nu la următoarele întrebări legate de text

	Da	Nu
1. Scorpionilor le place întunericul?	☐	☐
2. Pot <i>toți</i> scorpionii să omoare oameni?	☐	☐
3. Sunt <i>toți</i> scorpionii la fel de mari?	☐	☐
4. Scorpionii își prind prada cu cleștii?	☐	☐

Răspunde oral la următoarele întrebări

- Poți explica, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?
- În textul despre scorpion scrie că trebuie să-ți scuturi pantofii. De ce crezi că trebuie să faci lucrul acesta? Poți explica de ce gândești așa?

Omul zgârcit

Un om zgârcit vânduse tot ce avea și își topise toți banii de aur într-un bulgăre. Bulgărele de aur îl îngropă la rădăcina unui copac la care se ducea în fiecare zi. Într-o zi l-a văzut unul dintre vecini care înțelese imediat despre ce era vorba. Vecinul îl urmări și când omul zgârcit plecă de la copac acesta profită de ocazie și dezgropă bulgărele de aur pe care-l luă cu el.

Când omul zgârcit veni a doua zi ca să se uite la comoara lui, găsi o groapă. Începu atunci să plângă și să-și zmulgă părul din cap de disperare. Un prieten, care se nimeri să treacă pe acolo, îl întrebă ce s-a întâmplat. Zgârcitul îi povesti ce se petrecuse.

– A, numai asta s-a întâmplat, spuse prietenul, atunci nu ai de ce să fii trist. Pentru că aurul nu a fost de fapt niciodată al tău. Ia o piatră, pune-o-n groapă și închipuieți că este bulgărele de aur! Îți va fi la fel de mult de folos și vei fi la fel de bucuros.

Întrebări pentru textul „Omul zgârcit”

Pune o cruciuliță la răspunsurile care crezi că sunt corecte. Ai voie să pui numai o cruciuliță.

1 De unde a primit omul zgârcit bulgărele de aur?

- A ☐ L-a cumpărat de la un vecin.
- B ☐ L-a făcut din bani.
- C ☐ L-a găsit în grădină.

2 De ce mergea omul zgârcit la copac în fiecare zi?

- A ☐ Ca să îngroape și mai mult aur.
- B ☐ Ca să-și dezgroape aurul.
- C ☐ Ca să-și păzească aurul.

3 Ce putem învăța din această poveste?

- A ☐ Să împarți bogăția și cu alții.
- B ☐ Că te poți bucura numai de bogăția care este folosită.
- C ☐ Că trebuie să-ți ascuți vecinii și prietenii.

Răspunde oral la următoarele întrebări.

4 Explică pe scurt, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?

5 De ce crezi tu că omul zgârcit a vândut tot ce avea?
Poți explica de ce gândești așa?

6 De ce prietenul lui a fost de părere că ar fi fost același lucru dacă omul ar fi îngropat o piatră în loc de bulgărele de aur?
Poți explica de ce gândești așa?

Chipsurile de cartofi

Chipsurile sunt felii subțiri de cartofi, dar aparțin și celor mai controversate descoperiri din secolul XIX. Există o mulțime de istorii despre cine i-a inventat și i-a pus în vânzare dar este aproape imposibil să-ți dai seama dacă aceste istorii sunt adevărate sau nu.

Chipsuri de cartofi

Cea mai cunoscută istorie este cea a bucătarului George Crum. Pe 24 august 1853, Crum a încercat să satisfacă un client nemulțumit. El a tăiat felii subțiri de cartofi, le-a prăjit, iar rezultatului i-a adăugat sare, drept urmare clientul s-a transformat dintr-unul nemulțumit într-unul foarte mulțumit. Povestea ar putea foarte bine să fie adevărată, dar este clar că și alți bucătari au avut idei asemănătoare în același secol. În SUA, de exemplu, sunt menționate rețete asemănătoare în câteva cărți de bucate iar alte variante au fost dezvoltate în Marea Britanie.

Vânzarea chipsurilor în magazinele alimentare a început de abia din anii 1890, dar adevărata creștere de producție și vânzare de chipsuri a demarat la sfârșitul anilor 1920, după inventarea friteozei care a ușurat prepararea acestora. În următorul deceniu, ambalajele s-au îmbunătățit și au permis transportul chipsurilor în SUA pe distanțe mari. În Europa, expansiunea chipsurilor în magazine s-a lăsat așteptată până în anii 1950.

Întrebări pentru textul „Chipsurile de cartofi”

Pune o cruciuliță în pătrățelul de la răspunsurile care crezi că sunt corecte. Ai voie să pui numai o cruciuliță.

1. De ce a scris autorul acest text?

- A ☐ Pentru a informa cititorul despre istoria chipsurilor.
- B ☐ Pentru a amuza cititorul cu o poveste nostimă.
- C ☐ Pentru a învăța cititorul cum se gătesc chipsurile.

2. Se știe cine a inventat chipsurile?

- A ☐ Da, Gerorge Crum.
- B ☐ Nu, există mai mulți posibili inventatori.
- C ☐ Nu, dar se știe *unde* au fost inventate.

Ce afirmații se potrivesc cu ceea ce se spune în text despre chipsuri?

Pune o cruciuliță în pătrățelul pentru Da sau Nu în dreptul fiecărei afirmații.

	Da	Nu
3. Știm cu aproximație de câtă vreme se mănâncă chipsuri.	☐	☐
4. Europa a fost primul continent unde s-au vândut chipsuri.	☐	☐
5. Există mai multe motive care au dus la creșterea consumului de chipsuri în secolul XX.	☐	☐

Răspunde oral la următoarea întrebare.

6. Poți explica, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?

Textpaket 3

Scorpionul – un păianjen cu glandă veninoasă

Nu este o idee deloc bună să-ți bagi degetele în găurile mici din pereții de piatră sau printre pietrele din ținuturile calde. Trebuie de asemenea să-ți scuturi pantofii dacă nu i-ai încălțat de o vreme. S-ar putea ca între timp pantofii să fi primit oaspeți. Asta pentru că scorpionilor nu le place lumina și de aceea stau ascunși ziua în găuri și în locuri întunecoase. Scorpionii trăiesc în țările calde din întreaga lume dar rareori pot fi observați.

Înțepă mortal victima

Scorpionii pot fi foarte otrăvitori, chiar dacă multe specii nu sunt mortale pentru oameni. Depinzând de specie, scorpionii pot să măsoare între unu și douăzeci de centimetri în lungime, și au cu toții un ac veninos la capătul cozii. Când un scorpion își ucide prada, își ridică coada deasupra spatelui și înțepă victima pe care o ține immobilizată cu cleștii. Un scorpion speriat se învârtește rapid în jurul cozii pentru a avea întotdeauna acul îndreptat către dușman.

Scorpionul vânează în timpul nopții păianjeni mari și insecte mici. Acesta se orientează cu cleștii, își apucă prada și o omoară cu acul veninos.

Scorpionul

Întrebări pentru textul „Scorpionul”

Răspunde Da sau Nu la următoarele întrebări legate de text

	Da	Nu
1. Scorpionilor le place întunericul?	☐	☐
2. Pot <i>toți</i> scorpionii să omoare oameni?	☐	☐
3. Sunt <i>toți</i> scorpionii la fel de mari?	☐	☐
4. Scorpionii își prind prada cu cleștii?	☐	☐

Răspunde oral la următoarele întrebări

- Poți explica, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?
- În textul despre scorpion scrie că trebuie să-ți scuturi pantofii. De ce crezi că trebuie să faci lucrul acesta? Poți explica de ce gândești așa?

Chipsurile de cartofi

Chipsurile sunt felii subțiri de cartofi, dar aparțin și celor mai controversate descoperiri din secolul XIX. Există o mulțime de istorii despre cine i-a inventat și i-a pus în vânzare dar este aproape imposibil să-ți dai seama dacă aceste istorii sunt adevărate sau nu.

Chipsuri de cartofi

Cea mai cunoscută istorie este cea a bucătarului George Crum. Pe 24 august 1853, Crum a încercat să satisfacă un client nemulțumit. El a tăiat felii subțiri de cartofi, le-a prăjit, iar rezultatului i-a adăugat sare, drept urmare clientul s-a transformat dintr-unul nemulțumit într-unul foarte mulțumit. Povestea ar putea foarte bine să fie adevărată, dar este clar că și alți bucătari au avut idei asemănătoare în același secol. În SUA, de exemplu, sunt menționate rețete asemănătoare în câteva cărți de bucate iar alte variante au fost dezvoltate în Marea Britanie.

Vânzarea chipsurilor în magazinele alimentare a început de abia din anii 1890, dar adevărata creștere de producție și vânzare de chipsuri a demarat la sfârșitul anilor 1920, după inventarea friteozei care a ușurat prepararea acestora. În următorul deceniu, ambalajele s-au îmbunătățit și au permis transportul chipsurilor în SUA pe distanțe mari. În Europa, expansiunea chipsurilor în magazine s-a lăsat așteptată până în anii 1950.

Întrebări pentru textul „Chipsurile de cartofi”

Pune o cruciuliță în pătrățelul de la răspunsurile care crezi că sunt corecte. Ai voie să pui numai o cruciuliță.

1. De ce a scris autorul acest text?

- A ☐ Pentru a informa cititorul despre istoria chipsurilor.
- B ☐ Pentru a amuza cititorul cu o poveste nostimă.
- C ☐ Pentru a învăța cititorul cum se gătesc chipsurile.

2. Se știe cine a inventat chipsurile?

- A ☐ Da, Gerorge Crum.
- B ☐ Nu, există mai mulți posibili inventatori.
- C ☐ Nu, dar se știe *unde* au fost inventate.

Ce afirmații se potrivesc cu ceea ce se spune în text despre chipsuri?

Pune o cruciuliță în pătrățelul pentru Da sau Nu în dreptul fiecărei afirmații.

	Da	Nu
3. Știm cu aproximație de câtă vreme se mănâncă chipsuri.	☐	☐
4. Europa a fost primul continent unde s-au vândut chipsuri.	☐	☐
5. Există mai multe motive care au dus la creșterea consumului de chipsuri în secolul XX.	☐	☐

Răspunde oral la următoarea întrebare.

6. Poți explica, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?

Somnul

Toți avem nevoie să dormim, atât oamenii cât și animalele. Dar de ce este așa? Și ce se întâmplă când dormim? Nici măcar oamenii de știință nu au reușit să răspundă la această întrebare. Sigur este că trebuie să dormim, pentru că fără somn, murim.

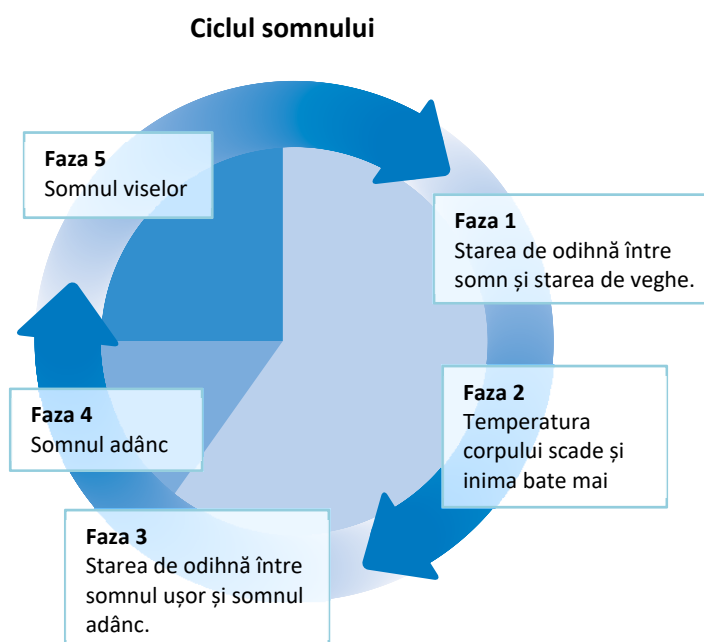
Somnul este un fel de odihnă, doar că nu-ți dai seama ce se întâmplă în jurul tău. De fapt, s-ar putea spune să ești inconștient atunci când dormi. Dar nu atât de inconștient încât să nu poți fi trezit.

Ciclul somnului

Dormim în cicluri de câte circa 90 de minute. Fiecare ciclu este alcătuit din cinci stadii, vezi diagrama ciclului somnului.

Somnul viselor și somnul adânc

A cincea fază a somnului se numește somnul viselor. Atunci ochii se mișcă rapid și tot atunci visăm. Somnul viselor este superficial, adică nu dormim adânc. Somnul viselor revine la fiecare 90 de minute și durează cam o pătrime din somn. Un alt stadiu este somnul adânc. Atunci corpul se reface și ne îmbunătățim capacitatea de a învăța lucruri noi. În timpul somnului adânc cunoștințele noastre se consolidează și ne rămân întipărite în memorie.

Recuperarea somnului

Dacă ești treaz până târziu într-o zi, poate te gândești că trebuie să dormi dublu în noaptea următoare. Dar nu este așa. Corpul este destul de bun la recuperarea somnului pierdut. Dacă ai dormit prea puțin recuperezi somnul pierdut dormind mai adânc.

Întrebări pentru textul „Somnul”

Ce afirmații despre somn se potrivesc cu ce se spune în text? Pune o cruciuliță în pătrățelul pentru Da sau Nu la fiecare afirmație.

	Da	Nu
1. Cercetătorii știu de ce oamenii au nevoie de somn.	☐	☐
2. În timpul somnului viselor se doarme superficial.	☐	☐
3. Noi visăm cea mai mare parte a nopții.	☐	☐
4. Este mai ușor să fii trezit înainte de somnul viselor decât după somnul viselor.	☐	☐

Continuă propoziția prin a pune o cruciuliță la pătrățelul răspunsului care crezi că este corect. Ai voie să pui numai o cruciuliță.

5. Dacă ai dormit prea puțin una sau două nopți ...
- A ☐ ai nevoie să dormi de două ori mai mult noaptea următoare pentru a recupera somnul pierdut.
- B ☐ corpul poate compensa prin a dormi mai adânc noaptea următoare.
- C ☐ trebuie să te culci mai devreme noaptea următoare pentru a recupera somnul pierdut.

Răspunde oral la următoarea întrebare.

6. Poți explica pe scurt, cu propriile cuvinte despre ce este vorba în text?

Laptele

Scrisoare către redacția unui ziar

În Suedia toți elevii mănâncă prânz la școală și de băut se servește deseori lapte. În ultima vreme au apărut semne de întrebare la cât de bine este să se bea lapte. Aici poți citi părerea câtorva persoane despre servitul laptelui în școală.

1.

Dați copiilor apă în loc de lapte

Laptele de vacă în școală nu este un lucru natural. Omul este singura specie de pe pământ care consumă laptele altei specii.

Un studiu amplu făcut de universitatea din Uppsala despre care am citit în ziarul de miercuri ne dă peste cap ideile noastre învechite și necritice asupra laptelui de vacă. Cercetătorii au ajuns la concluzia că un consum ridicat de lapte are strânsă legătură cu o durată mai scurtă a vieții și cu un nivel mai ridicat de fracturi de oase.

Laptele de vacă nu este nici ceva natural și nici bun pentru sănătatea populației sau pentru mediul înconjurător. De aceea a venit vremea să scoatem laptele de vacă din școli și să creăm copiilor obiceiuri de băut la școală noi, care sunt mai bune pentru mediu: și anume să-și stingă setea cu apă.

Anders Svensson

Reprezentantul asociației Fiți vegetarian

2.

Este nevoie de lapte la masă în școală

Răspuns pentru Anders Svensson

Anders Svensson nu vrea ca elevii să primească lapte la școală. Noi și Organizația Națiunilor Unite, ONU suntem de altă părere – și anume că toți copiii merită lapte gratuit în școală.

Laptele conține 18 dintre cele 22 de substanțe nutritive de care avem nevoie zilnic și înseamnă de asemenea o siguranță în ce privește nutriția copiilor în timpul unei zi de școală. În țări unde se duce lipsă de mâncare laptele poate fi o sursă vitală de nutriție pentru mulți copii. În afară de acest fapt multe studii au arătat că un prânz de școală nu are o valoare nutritivă suficientă dacă copiii nu primesc și lapte.

Cercetătorul nutriționist Ulla Rosander de la Facultatea din Kristianstad a analizat conținutul nutritiv din mâncarea pe care copiii de 10 ani au primit-o în trei școli dintr-un oraș din Suedia timp de o săptămână. Școlile aveau meniuri identice. Rezultatele au arătat că era important pentru copii să bea lapte dar și mai important pentru cei care mâncau porții mici sau nu apucau să mănânce suficient de mult în pauza de prânz. Laptele era necesar pentru a se consuma, printre altele, cantități suficiente de calciu, vitamina B12 și magneziu. De aceea laptele are un loc important în școală.

Petra Strandberg

Reprezentanta Țăranilor producători de lapte din Suedia

Întrebări pentru textul „Laptele”

Pune o cruciuliță în pătrățelul de la răspunsurile care crezi că sunt corecte. Ai voie să pui numai o cruciuliță.

1. De ce este Strandberg de părere că laptele este important pentru școlari?
A ☐ Laptele îi face pe copii să mănânce mai mult la școală.
B ☐ Laptele te face să trăiești mai mult.
C ☐ Laptele conține multe substanțe nutritive.
2. De ce este Svensson de părere că școlarii ar trebuie să bea apă în loc de lapte?
A ☐ Apa este mai ieftină decât laptele.
B ☐ Apa este mai bună pentru mediul înconjurător.
C ☐ Apa stinge mai bine setea.
3. Conform textelor ce au dovedit studiile de cercetare?
A ☐ Că există atât efecte pozitive cât și efecte negative când bei lapte.
B ☐ Că mâncarea de la școală este suficient de nutritivă chiar și fără lapte.
C ☐ Că un consum ridicat de lapte întărește oasele.
4. De ce scrie Strandberg la ziar?
A ☐ Ea vrea să explice de ce este de părere că Svensson greșește.
B ☐ Ea vrea să explice de ce este mai bine pentru mediul înconjurător să se bea apă.
C ☐ Ea nu vrea ca elevii să mănânce prea puțină mâncare la școală

Ce afirmații se potrivesc cu ce se spune în text despre lapte.

Pune o cruciuliță în pătrățelul pentru Da sau Nu în dreptul fiecărei afirmații.

	Da	Nu
5. Svensson afirmă că trăiești mai puțin dacă bei prea mult lapte.	☐	☐
6. Svensson și Strandberg fac referință la aceiași cercetători în scrisorile lor către redacție.	☐	☐
7. Cercetătorii par să fie de acord în ce privește efectele laptelui.	☐	☐

Răspunde oral la următoarele întrebări.

8. Poți spune cu propriile cuvinte despre ce este vorba în text?
9. Care dintre texte te-a convins mai mult? Poți să explici de ce gândești așa?

Orașele lumii cresc tot mai rapid

Urbanizarea lumii continuă într-un ritm din ce în ce mai rapid. Conform prognozei ONU se preconizează o creștere a populației orașelor cu un total de 2,4 miliarde până în 2050. Și ca să fie loc pentru toată lumea, orașele ar trebui să crească cu o suprafață la fel de mare ca India.

În secolul XX populația din întreaga lume care locuia la oraș a crescut de la 220 de milioane la 2,8 miliarde de oameni. Conform ONU, 2008 a fost primul an când în orașe și aglomerări urbane au locuit mai mulți oameni decât în zona rurală.

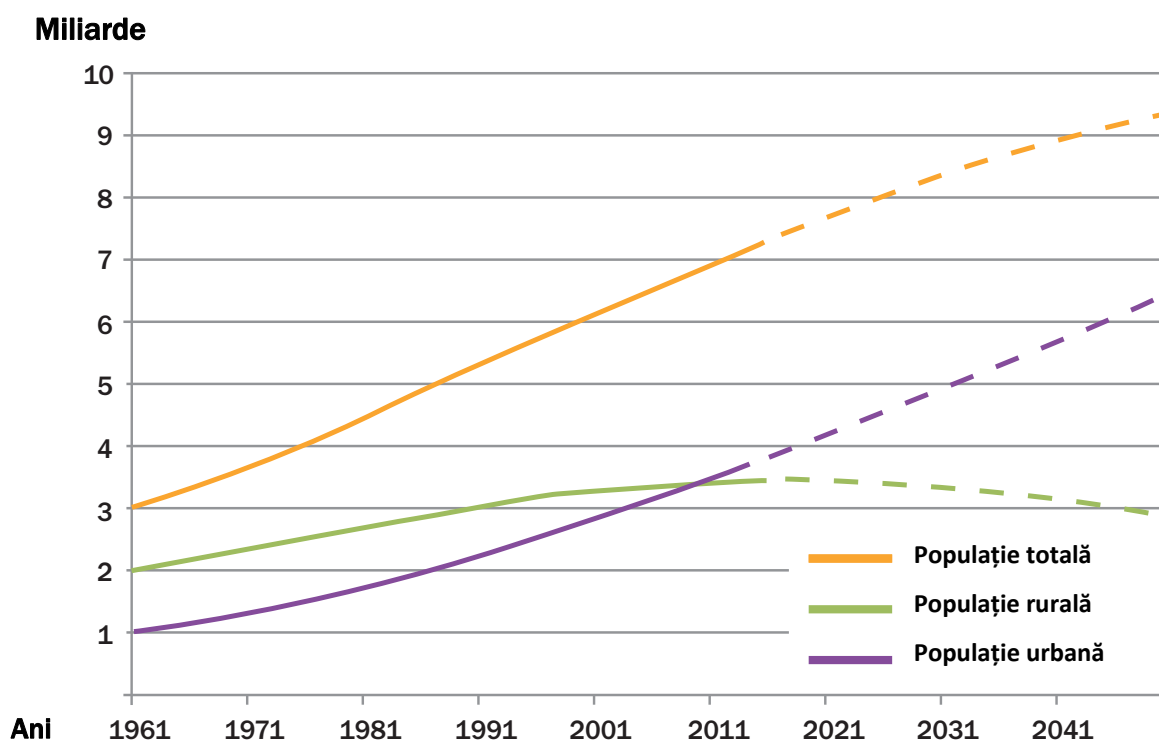
În anul 2013 populația urbană de pe glob a fost estimată la ca 3,6 miliarde de oameni dar conform prognozelor ONU se așteaptă ca aceasta să fie de circa 5 miliarde în 2030 și să depășească 6 miliarde în 2050. În Europa, America de Nord și de Sud majoritatea populației trăiește deja în orașe și aglomerări urbane, în timp ce Africa și Asia se află în pragul unei creșteri dramatice.

Orașele în creștere, o problemă dar și o posibilitate

Orașele în creștere înseamnă din multe puncte de vedere o provocare imensă, urbanizarea rapidă duce la probleme atât de sănătate dar și pentru mediul înconjurător precum poluarea aerului și probleme sanitare. Pe de altă parte orașele în creștere oferă pentru mulți oameni posibilități care nu există în mediul rural, cum ar fi mai multe locuri de muncă, îngrijire medicală mai bună și șanse bune de a studia.

Faptul că din ce în ce mai mulți oameni locuiesc aproape unii de alții înseamnă de asemenea că nevoia de infrastructură și de consum de energie poate scădea, ceea ce contribuie la o presiune scăzută asupra climatului.

Dezvoltarea populației în lume în perioada 1961–2012 și prognoza pentru 2013–2050

Întrebări pentru textul „Orașele lumii cresc din ce în ce mai repede”

Pune o cruciuliță în pătrățelul de la răspunsul pe care îl consideri corect. Ai voie să pui numai o cruciuliță.

1. **Conform textului, care sunt principalele efecte negative datorate faptului că oamenii se mută la oraș?**
A ☐ Climatul orașelor se înrăutățește.
B ☐ Orașele cresc din ce în ce mai mult.
C ☐ Necesitățile de transport cresc.
2. **Aproximativ câți oameni se estimează că vor locui la oraș în 2040?**
A ☐ Ca 6,4 miliarde
B ☐ Ca 3,6 miliarde
C ☐ Ca 5,7 miliarde
3. **Conform textului, care este cauza principală a creșterii populației din orașe?**
A ☐ Grija pentru mediul înconjurător este mai bună în orașe.
B ☐ În orașe sunt condiții de trai mai bune.
C ☐ În orașe este mai ușor să circuli.
4. **Care era relația dintre populația orașelor și a satelor raportată la populația globală din anul 1961.**
A ☐ Aproape de două ori mai mulți oameni locuiau la sat față de oraș.
B ☐ La oraș locuiau mai mulți oameni decât la sat.
C ☐ Și la oraș și la sat locuiau la fel de mulți oameni.

Răspunde la următoarele întrebări oral

5. Poți povesti, cu propriile cuvinte, despre ce este vorba în text?
6. În text se spune că din ce în ce mai mulți oameni vor locui la oraș. Care ar putea fi avantajele locuitului la sat? Poți să explici de ce gândești așa?

Litteraturförteckning

Aisopos. Den girige. I: *Aisopos' fabler*. Ny översättning av Erik Hedén med illustrationer av Arthur Rackham. 1919. Stockholm: Svenska andelsförlaget. (bearbetad)

Aronsson, Karin & Stellan Ottosson, 1993. Lejonet och räven. I: K. Aronsson & S. Ottosson; illustrationer I-K Eriksson & M. Korotyńska, *Min läsebok Blå rosen*. 2:a uppl. Stockholm: Liber. (bearbetad)

Borgström, Håkan, 2010. Sover kroppen när du sover? I: H. Borgström. 2010. *Kroppens mysterier*. Enskede: Borgströms Förlag. (bearbetad)

Carlberg, Jonas, 2014. Mjölken behövs till skolmaten. *Upsala Nya tidning*. Insändare. Publicerad 2014-11-11. (bearbetad)

En karta över en ö. Kartan och frågorna anpassade från IEA Reading Literacy Study. © 1990. International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA). The Hague: International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA), IEA Secretariat¹.

Harrison, Dick, 2014. Hur länge har vi ätit potatischips? Historiebloggen. *Svenska Dagbladet* <http://blog.svd.se/historia/2014/09/28/hur-lange-har-vi-atit-potatischips/?fromMobile=true> Publicerad 2014-09-28. Hämtad 2014-10-19. (bearbetad)

Moström, Jerker, 2013. Världens städer växer allt snabbare. SCB. Statistiska centralbyrån. <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Varldens-stader-vaxer-allt-snabbare/#> Publicerad 2013-10-10. Hämtad 2015-01-08. (utdrag)

Paulsson, Jonas, 2014. Ge barnen havremjolk i stället. *Upsala Nya Tidning*. Insändare. Publicerad 2014-11-04. (bearbetad)

Åström, Karin, 2001. Skorpionen – ett spindeldjur med gadd. I: S. Andersson, K. Åström & S. Rune. *Boken om världen*. Stockholm: Liber. (Utdrag)

Bildförteckning

Lejonet och räven. Eriksson, Inga-Karin, 1993. I: K. Aronsson & S. Ottosson; illustrationer I-K Eriksson & M. Korotyńska, *Min läsebok Blå rosen*. 2. uppl. Stockholm: Liber.

Fotografi på skorpion. Hämtad 2015-06-24
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Emperor_scorpion_or_Imperial_scorpion_\(Pandinus_imperator\).jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/6d/Emperor_scorpion_or_Imperial_scorpion_(Pandinus_imperator).jpg)

Fotografi på potatischips. Hämtad 2015-02-03
https://pixabay.com/p-476359/?no_redirect

¹ Att IEAs skrifter, studiematerial och undersökningar med organisationens tillstånd får användas för forsknings- och utbildningsändamål ska inte tolkas som att IEA medverkat i eller godkänt någon del av forskningen, eller rapporteringen kring den, eller de utbildningsprogram vari materialet används.